

Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Samorządowych w Jedwabnem

Polityka ochrony małoletnich uczniów

(wersja skrócona)

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1.

1. Małoletni - to każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. Szkoła – Zespół Szkół Samorządowych w Jedwabnem.
3. Pracownik szkoły - każdy pracownik Szkoły bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi i młodzieżą.
4. Opiekun małoletniego ucznia - osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
5. Krzywdzenie małoletniego - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie.
6. Zgoda rodzica małoletniego ucznia - zgoda co najmniej jednego z rodziców ucznia. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami ucznia należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
7. Osoba odpowiedzialna za internet to wyznaczony przez Dyrektora szkoły pracownik sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez małoletnich na terenie szkoły oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w internecie w trakcie odbywanych zajęć lekcyjnych.
8. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony małoletnich uczniów przed krzywdzeniem - wyznaczony przez Dyrektora szkoły pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony małoletnich uczniów przed krzywdzeniem w szkole.
9. Dane osobowe małoletniego ucznia - wszelkie informacje umożliwiające jego identyfikację.
10. Interwencja prawna w sytuacji krzywdzenia małoletniego - powiadomienie odpowiednich instytucji: policji, prokuratury, sądu rodzinnego i nieletnich o przestępstwie lub zagrożeniu dobra małoletniego, w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych. Działania te zapobiegają krzywdzeniu małoletniego, spowodują wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy i wesprą małoletniego i rodzinę w sytuacji kryzysu.

Rozdział II

Zasady ochrony przed krzywdzeniem małoletnich uczniów

§ 2.

Zasady rekrutacji personelu szkoły

1. Dyrektor ZSS w Jedwabnem, przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania, uzyskuje informacje:

- 1) w przypadku każdego pracownika/ wolontariusza/ praktykanta, z Krajowego Rejestru Karnego;
- 2) w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym praktykantów i wolontariuszy dopuszczonych do pracy z uczniami zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli;
- 3) w przypadku zatrudnienia każdej osoby w szkole i dopuszczeniem wolontariuszy lub praktykantów do kontaktu z uczniami i opieki, z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Rozdział III

Rozpoznawanie i reagowanie na przejawy krzywdzenia małoletnich uczniów

§ 3.

Zasady ogólne

1. Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich uczniów.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo, monitorują sytuację i dobrostan małoletniego ucznia.

§ 4.

Formy krzywdzenia małoletnich uczniów

1. Przemoc fizyczna.
Przemoc, w wyniku której małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za małoletniego lub ze strony osoby, której małoletni ufa bądź która ma nad nim władzę.
 - 1.1. Nieprzypadkowe zranienie polegające na przykład na: popychaniu, szarpaniu, policzkowaniu, szczypaniu, kopaniu, duszeniu, biciu otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewaniu wrzątkiem lub substancjami żrącym, użyciu broni, ostrych narzędzi może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
 - 1.2. Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:
 - a) ślady palców i przedmiotów na ciele małoletniego,
 - b) okrągłe punktowe poparzenia,
 - c) opuchlizna, złamania, zwichnięcia,
 - d) skarpetkowe odparzenia,
 - e) siniaki w nietypowych miejscach ciała małoletniego, np. okularowe w okolicy oczu
 - 1.3. Pośrednio obserwowane zachowania małoletniego:
 - a) niechęć do udziału w zajęciach wychowania fizycznego,
 - b) lęk przed dotykiem drugiej osoby,
 - c) strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
 - d) nadmierna apatia lub agresja,
 - e) noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

Wzmógłony nacisk należy położyć na obserwację symptomów i zachowania małego, jeśli pracujemy z uczniem niewerbalnym.

2. Przemoc psychiczna.

Chroniczna, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małym a osobą dorosłą, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania.

2.1. Formy przemocy psychicznej:

- a) niedostępność emocjonalna
- b) zaniedbywanie emocjonalne
- c) relacja z małym oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- d) nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małym,
- e) niedostrzeganie lub nieuznanie indywidualności małego i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a małym.

2.2. Objawy przemocy psychicznej:

- a) zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- b) psychosomatyczne (ból jelitowo-żołądkowy, ból i zawroty głowy),
- c) moczenie i zanieczyszczanie się
- d) ból mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- e) brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- f) depresja, fobie, lęki,
- g) zachowanie destrukcyjne,
- h) kłopoty z kontrolą emocji,
- i) poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- j) problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne.

Włączanie małego w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzały rozwojowo oraz psychicznie i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność (np. prezentowanie treści o tematyce pornograficznej, robienie zdjęć lub filmów z udziałem małego bez odzieży, komentowanie małego w sposób erotyczny, proponowanie relacji intymnych, dotykanie w miejscach intymnych, zmuszanie do oglądania nagości i/lub dotykania przez małego, ocieranie, kontakty oralne) wystąpi między małym a dorosłym lub małym a innym małym, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

3.1. Konsekwencje somatyczne przemocy seksualnej:

- a) infekcje dróg moczowo-płciowych bez podłoża organicznego,
- b) urazy zewnętrznych narządów płciowych: zaczerwienienia, otarcia naskórka, bolesność,
- c) urazy miejsc intymnych,
- d) ból przy oddawaniu moczu czy kału, np. krwawe stolce, krwawienie z narządów rodnych,
- e) upławy,
- f) infekcje jamy ustnej,
- g) urazy ciała związane ze stosowaną przemocą fizyczną,
- h) infekcje przenoszone drogą płciową (np. weneryczne, grzybicze, HIV),
- i) niezrozumiałe pojawienie się dolegliwości somatycznych, np. bólów brzucha, głowy, wymiotów, nudności, nietrzymanie kału i moczu,
- j) spadek apetytu,
- k) trudności związane z siedzeniem lub chodzeniem,
- l) przerwanie błony dziewiczej,
- m) ciąża.

3.2. Konsekwencje poznawcze, emocjonalne, behawioralne:

- a) zbyt duża erotyzacja małego, znajomość zachowań seksualnych charakterystycznych dla osób dorosłych,
- b) prowokacyjne zachowania seksualne zarówno w stosunku do dorosłych, jak i rówieśników,
- c) zachowania masturbacyjne,
- d) erotyczne rysunki lub zabawy małego,

- e) zaburzenia snu, lęki nocne, koszmary nocne,
 - f) zaburzenia przyjmowania pokarmu,
 - g) zachowania o charakterze regresywnym, takie jak moczenie się, ssanie palca, kiwanie,
 - h) izolowanie się, zamykanie się w sobie,
 - i) lęki, strach, fobie, nerwice, depresje, przygnębienie, smutek,
 - j) lęki związane z daną płcią, np. wobec rodzica danej płci,
 - k) zachowania agresywne i/lub autodestrukcyjne (próby samobójcze, samobójstwa),
 - l) nadpobudliwość ruchowa,
 - m) poczucie winy, krzywdy
4. Zaniedbywanie
- Chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych małego i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji małego z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony małego.
- 4.1. Objawy zaniedbania:
- a) częsta absencja w szkole,
 - b) wagarowanie,
 - c) brak przyborów szkolnych,
 - d) ubiór nieadekwatny do pory roku,
 - e) niedożywienie,
 - f) zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, nie zażywanie niezbędnych leków, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny),
 - g) pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych,
 - h) niedbanie o higienę snu i odpoczynku,
 - i) apatia, bierność.

Rozdział IV

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małego ucznia

§ 5.

W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że mały uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek powiadomienia Dyrektora szkoły i, na jego prośbę, sporządzenia notatki służbowej.

§ 6.

1. **W przypadku podejrzenia, iż mały doświadcza przemocy ze strony osób trzecich, pracowników lub pozostałego personelu szkoły (stażystów, praktykantów, wolontariuszy), rodziców/prawnych opiekunów, z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie (Uwaga! Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.):**
 - 1.1 zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
 - 1.2 zawiadom policję pod nr 112 lub 997 (**Uwaga! W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane ucznia, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie.**).
2. W przypadku podejrzenia, iż mały doświadcza przemocy ze strony osoby nieletniej z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
 - 2.1 zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,

- 2.2 zawiadom policję pod nr 112 lub 997,
- 2.3 przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami uczniów uwikłanych w przemoc,
- 2.4 równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (**Uwaga! Zawiadomienie można zaadresować do najbliższej jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane ucznia i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.**).

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego ucznia przez pracownika lub pozostały personel szkoły

§ 7.

1. Osoba, która uzyskała informację, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika lub pozostały personel szkoły, ma obowiązek jej przekazania Dyrektorowi szkoły i, na jego prośbę, sporządzenia notatki służbowej.
2. Dyrektor szkoły organizuje spotkanie z pracownikiem lub pozostałym personelem szkoły i informuje ich o podejrzeniu. W spotkaniu uczestniczy psycholog lub pedagog szkolny, a także wychowawca klasy, do której uczęszcza małoletni.
3. W trakcie rozmowy Dyrektor szkoły odwołuje się do wspólnego celu, jakim jest dobro małoletniego, dokonuje opisu problemu i szkód jakie ponosi (poniósł) małoletni - przedstawia ocenę sytuacji.
4. Spotkanie ma na celu omówienie sytuacji małoletniego i zasadności podejrzeń oraz wypracowanie sposobu postępowania w tym konkretnym przypadku. Przebieg rozmowy oraz podjęte ustalenia są dokumentowane w formie karty interwencji – **Załącznik nr 2**.
5. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego Dyrektor szkoły lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu stwierdzają ten fakt w karcie, o której mowa w ust. 4.
6. W przypadku zasadności podejrzeń krzywdzenia małoletniego przez pracownika lub pozostały personel szkoły, Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców lub opiekunów prawnych małoletniego oraz odpowiednie instytucje (sąd rodzinny i/lub policję).
7. Psycholog/pedagog szkolny powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z samym małoletnim, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami, oraz wraz z wychowawcą opracować plan pomocy małoletniemu.
8. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - 8.1 podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - 8.2 wsparcia, jakie szkoła zaoferuje małoletniemu,
 - 8.3 skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
9. Plan pomocy jest przedstawiany rodzicom lub opiekunom prawnym z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
10. Wobec pracownika, w stosunku do którego zachodzi zasadność podejrzenia popełnienia przestępstwa podejmuje się kroki zgodne z Kodeksem Pracy oraz innymi przepisami prawa.
11. Wobec pozostałego personelu (stażyści, praktykanci, wolontariusze), w stosunku do którego zachodzi zasadność podejrzenia popełnienia przestępstwa podejmuje się kroki zgodne z ogólnymi przepisami prawa.

12. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, włączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego w środowisku domowym

§ 8.

1. W przypadku podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik lub pozostały personel ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji Dyrektorowi szkoły oraz sporządzić notatkę służbową.
2. Pracownik pedagogiczny, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przeprowadza z nim rozmowę w obecności drugiego pracownika pedagogicznego (w miarę możliwości w obecności psychologa lub pedagoga szkolnego).
3. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownik szkoły ma obowiązek wezwać pogotowie, jeżeli wystąpiło poważne uszkodzenie ciała lub rozważyć inną formę pomocy przedmedycznej.
4. Rozmowa, o której mowa w ust. 2ma na celu ustalenie podstawowych faktów (miejsce zdarzenia, opis zdarzenia, obecność członków środowiska domowego, obserwatorzy zdarzenia, świadkowie, częstotliwość powtarzalności zdarzenia) oraz wsparcie emocjonalne małoletniego. Rozmowa odbywa się w odpowiednich warunkach, to znaczy w miejscu zapewniającym małoletniemu poczucie bezpieczeństwa i prywatności.
5. Rozmowa odbywa się w oparciu o zasady poszanowania małoletniego. Podczas rozmowy małoletni zostaje zapewniony o słuszności ujawnienia faktu doświadczenia krzywdzenia oraz zostaje poinformowany, że nawet bliska osoba nie ma prawa go krzywdzić.
6. Osoby przeprowadzające rozmowę koncentrują się na kontakcie z małoletnim – wysłuchują co ma do powiedzenia, są wyczuleni na pozawerbalne przejawy uczuć – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie itp., pomagając małoletniemu poradzić sobie z nimi. Przebieg rozmowy dokumentowany jest w formie notatki służbowej.
7. Dyrektor szkoły organizuje spotkanie z rodzicami lub opiekunami prawnymi małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu. W spotkaniu uczestniczy psycholog lub pedagog szkolny, a także wychowawca klasy, do której uczęszcza małoletni.
8. W trakcie rozmowy Dyrektor szkoły odwołuje się do wspólnego celu, jakim jest dobro małoletniego, dokonuje opisu problemu i szkód jakie ponosi (poniósł) małoletni - przedstawia ocenę sytuacji.
9. W trakcie rozmowy rodzice lub opiekunowie prawni zostają poinformowani o możliwościach objęcia wsparciem ich środowiska domowego oraz o obowiązku zgłoszenia przez szkołę podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiednich instytucji (w zależności od oceny sytuacji i skorelowanej z nią interwencji: policja, prokuratura, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej – wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”).
10. Po przeprowadzeniu rozmowy z rodzicami lub opiekunami prawnymi małoletniego, Dyrektor szkoły informuje odpowiednie podmioty, o których mowa w ust. 9.
11. W przypadku stwierdzenia niezasadności podejrzenia krzywdzenia małoletniego Dyrektor szkoły lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu stwierdzają ten fakt w karcie interwencji, o której mowa w § 7 ust. 4. Zaleca się dalszą obserwację małoletniego.

12. Psycholog/pedagog szkolny wraz z innymi specjalistami i wychowawcą klasy, do której uczęszcza małoletni, sporządza plan pomocy małoletniemu.
13. Plan pomocy małoletniemu zawiera wskazania dotyczące:
 - 13.1 podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - 13.2 formy wsparcia, zaoferowane małoletniemu przez szkołę wraz z innymi instytucjami,
 - 13.3 skierowania małoletniego do innych podmiotów, działających na rzecz wsparcia krzywdzonych dzieci, jeżeli istnieje taka potrzeba.
14. Plan pomocy jest przedstawiany rodzicom lub opiekunom prawnym z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego w związku z agresją i przemocą rówieśniczą

§ 9.

1. W przypadku podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik lub pozostały personel ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji Dyrektorowi szkoły oraz sporządzić notatkę służbową.
2. Pracownik pedagogiczny, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przeprowadza z nim rozmowę w obecności drugiego pracownika pedagogicznego (w miarę możliwości w obecności psychologa lub pedagoga szkolnego).
3. Pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania małoletnich jest zobowiązany do:
 - 3.1 natychmiastowej słownej, stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację;
 - 3.2 odizolowania od grupy małoletniego zachowującego się agresywnie;
 - 3.3 (w razie potrzeby) wezwania pomocy innego pracownika;
 - 3.4 udzielenia pomocy małoletniemu doznającemu agresji i zapewnia bezpieczeństwa pozostałym małoletnim.
4. Jeżeli to możliwe, nauczyciel ustala przyczynę agresji i przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu, uświadamiając im nieodpowiednie zachowanie i jego konsekwencje. O zajściu informuje wychowawcę i/lub pedagoga szkolnego.
5. Wychowawca/pedagog szkolny otacza szczególną opieką małoletniego, który doznał agresji lub przemocy rówieśniczej.
6. Małoletni przejawiający zachowania agresywne ma możliwość wyjaśnienia powodów swego zachowania. Ma prawo do uzyskania pełnej informacji dotyczącej jego sytuacji.
7. O udziale uczniów w zajściu, uzyskanych wyjaśnieniach i podjętych przez szkołę krokach informowani są ich rodzice w możliwie najkrótszym czasie. Zaleca się dalszą obserwację małoletnich (osoby stosującej i doznającej agresji/przemocy rówieśniczej).
8. Przebieg interwencji, rozmowy oraz podjęte ustalenia dokumentowane są w formie karty interwencji – **Załącznik nr 2**.
9. Jeśli zachowanie małoletniego nie ulega poprawie, wychowawca zwraca się z pisemną prośbą o zgłoszenie się rodzica (opiekuna prawnego) do szkoły:
 - 9.1 przeprowadza rozmowę z rodzicem (prawnym opiekunem), pogłębiając wiedzę na temat małoletniego, jego rozwoju intelektualnego, społecznego, emocjonalnego;
 - 9.2 na prośbę wychowawcy i w jego obecności rozmowę przeprowadza Dyrektor szkoły (w obecności rodziców/opiekunów prawnych) analizując przyczyny zachowania ucznia, pomagając rodzicom/prawnym opiekunom w doborze metod wychowawczych;
 - 9.3 z rozmowy z małoletnim i jego rodzicem wychowawca sporządza notatkę, którą podpisuje rodzic/prawny opiekun.

10. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji małoletniego z rówieśnikami (agresja/przemoc) wychowawca w porozumieniu z rodzicami małoletniego kieruje go na badania psychologiczne, w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących prowadzenia małoletniego.
11. W sytuacji, kiedy małoletni w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, wychowawca w porozumieniu z Dyrektorem szkoły kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację małoletniego i zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego jego demoralizacji.

§ 10.

1. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział V

Zasady bezpiecznych relacji pracownicy szkoły – małoletni uczniowie

§ 11.

Założenia ogólne

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego najlepszym interesie. Pracownicy traktują ucznia z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie. Pracownicy realizując te cele działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem odpowiedniego oświadczenia.

Relacje personelu szkoły z uczniami

Personel jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów. Działać należy w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania interakującego.

Relacje personelu z uczniami

1. W komunikacji z uczniami należy zachować cierpliwość i szacunek.
2. Należy słuchać uważnie uczniów i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać uczniów.
4. Nie wolno krzyczeć na uczniów w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa ucznia lub innych osób.
5. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów. Obejmuje to wizerunek ucznia, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
6. Podejmując decyzje dotyczące ucznia należy poinformować go o tym i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania.

7. Należy szanować prawo ucznia do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić ucznia, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.
8. Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z uczniem na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych. Można też poprosić drugiego pracownika (nauczyciela) o obecność podczas takiej rozmowy.
9. Nie wolno zachowywać się w obecności uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
10. Należy zapewnić uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć rozmówcy lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

§ 12.

Działania z uczniami

1. Należy doceniać i szanować wkład uczniów w podejmowane działania, aktywnie ich angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Należy unikać faworyzowania uczniów.
3. Nie wolno nawiązywać z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno utrzymywać wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków uczniów, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych uczniów.
5. Nie wolno proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności uczniów.
6. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od uczniów, ani rodziców/opiekunów ucznia. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
7. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec ucznia lub rodziców/opiekunów ucznia.
8. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
9. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie uczniem przez pracownika lub pracownikiem przez ucznia, muszą być raportowane dyrekcji. Będąc świadkiem należy reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

§ 13.

Kontakt fizyczny z uczniami

Każde działanie wobec ucznia mające znamiona przemocy, jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z uczniem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby ucznia w danym momencie, uwzględnia wiek ucznia, etap

rozwojowy, płęć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego ucznia może być nieodpowiednie wobec innego. Należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję ucznia, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach, taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez ucznia lub osoby trzecie.

1. Nie wolno bić, szturczać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej ucznia.
2. Nigdy nie wolno dotykać ucznia w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze należy być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie należy angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z uczniami czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Należy zachować szczególną ostrożność wobec uczniów, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że uczeń będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc uczniowi zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Będąc świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub uczniów, zawsze poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. W sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi przy czynnościach pielęgnacyjnych i higienicznych, unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z uczniem. Zadbać o to, aby czynności pielęgnacyjne i higieniczne wykonywane były w obecności innej osoby ze szkoły.
8. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z uczniem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

§ 14.

Kontakty poza godzinami pracy

Kontakt z uczniami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy obejmujących zajęcia lekcyjne, pozalekcyjne, uroczystości szkolne i pozaszkolne, zajęcia sobotnio-niedzielne, wycieczki jedno i wielodniowe, udział w zawodach sportowych, konkursach i olimpiadach i powinien dotyczyć wyłącznie celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z uczniami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniami i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (wiadomość poprzez dziennik elektroniczny, telefon służbowy). Jeśli zachodzi konieczność spotkania z uczniami poza godzinami pracy, należy poinformować o tym Dyrektora ZSS w Jedwabnem, a rodzice/opiekunowie prawni uczniów muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczniowie i rodzice/opiekunowie uczniów są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów, ich rodziców oraz opiekunów.

§ 15.

Bezpieczeństwo online

1. Pracownik szkoły musi być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania jej/jego prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w internecie. Dotyczy to „polubiania” określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których może spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta. Jeśli profil pracownika szkoły jest publicznie dostępny, uczniowie i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w jego/jej cyfrową aktywność.
2. Pracownikowi szkoły nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
3. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.

Rozdział VI

§ 16.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Uczniowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania/postępowania określonych w statucie szkoły.
3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/koleżanek/innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie sztydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
9. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.

10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów.
11. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiejkolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami).
13. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwa innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.
14. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

§ 17.

Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:
 - 1.1. agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - a) bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie,
 - b) wymuszenia,
 - c) napastowanie seksualne,
 - d) nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
 - e) fizyczne zaczepki,
 - f) zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
 - g) rzucanie w kogoś przedmiotami;
 - 1.2. agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - a) obelgi, wyzwiska,
 - b) wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary,
 - c) bezpośrednio obrażanie ofiary,
 - d) plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary,
 - e) groźby;
 - 1.3. agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - a) poniżanie,
 - b) wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
 - c) pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
 - d) wulgarne gesty,
 - e) śledzenie/szpiegowanie,
 - f) obraźliwe SMSy i MMSy,
 - g) wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
 - h) telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające),
 - i) niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary,
 - j) straszenie,
 - k) gapienie się,
 - l) szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
3. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
4. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
5. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających.
6. Niestosowne odzywianie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
7. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
8. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
9. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
10. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
11. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
12. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
13. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
14. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
15. Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
16. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów innych osób w szkole.
17. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/ osób bez ich zgody.
18. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
19. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

Rozdział VII

§ 18.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

Obowiązkiem prawnym szkoły jest takie wykorzystanie sieci, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej ucznia oraz nie będzie mu szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

1. dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
2. działalność innych użytkowników zagrażająca dobru małoletniego, użytkowników szkolnej sieci.

§ 19.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie zajęć.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.

4. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
5. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:
 - a) pod nadzorem nauczyciela,
 - b) na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się w pracowniach,
 - c) za pomocą sieci wi-fi szkoły, po podaniu hasła.
6. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
7. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
8. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela.
9. Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - a) Instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
 - b) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
 - c) dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

§ 20.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych

1. Uczeń ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
4. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
6. Uczniowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły, chyba że nauczyciel wyrazi na to zgodę i jest to podyktowane potrzebami edukacyjnymi.
7. Uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji).
8. Jeśli uczeń czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
9. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
10. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych lub wydarzeń publicznych odbywających się w szkole oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody Dyrektora ZSS w Jedwabnem lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
11. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub

fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi społecznymi oraz przysyłanie treści obrażających inne osoby.

§ 21.

Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

1. W przypadku naruszenia przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły, wychowawca klasy odnotowuje zaistniałą sytuację w e-dzienniku jako uwagę negatywną, która ma wpływ na ocenę zachowania zgodnie ze Statutem szkoły.

§ 22.

Zasady ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami płynącymi z sieci

1. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające uczniów przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - a) treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleceń i samobójstw, korzystania z narkotyków;
 - b) treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
 - c) różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - 1) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych;
 - 2) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, wprowadzanie norm grupowych);
 - 3) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych. Celem tych działań jest:
 - a) poszerzanie wiedzy na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia,
 - b) ukazanie sposobów bezpiecznego korzystania z sieci, w tym przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych,
 - c) zapobieganie i ograniczenie lub wyeliminowanie zachowań agresywno- przemocowych realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych w szkole i poza nią,
 - d) propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie.
 - 4) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:
 - a) ustalenie okoliczności zdarzenia,
 - b) zabezpieczenie dowodów,

- c) poinformowanie o sytuacji rodziców uczniów – uczestników zdarzenia,
- d) objęcie pomocą poszkodowanego ucznia,
- e) podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowania środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem szkoły i rodzajem przewinienia,
- f) powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- g) określenie procedury wskazującej osoby w szkole, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy -Rozdział 4 dokumentu.

Rozdział VIII

Ochrona wizerunku i danych osobowych małoletniego ucznia

§ 23.

Założenia ogólne

1. Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Szkoła, uznając prawo małoletniego ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
3. Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).
4. Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.

§ 24.

Zasady ochrony

1. Pracownikowi szkoły nie wolno w jakikolwiek sposób umożliwić przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletnich (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie szkoły bez zgody Dyrektora ZSS w Jedwabnem oraz pisemnej zgody rodzica/ opiekuna prawnego małoletniego składanej na początku edukacji w ZSS w Jedwabnem.
2. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, apel, spotkanie społeczności szkolnej, odrębna zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 25.

1. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego małoletniego do 16 roku życia lub zgody ucznia powyżej 16 roku życia.

2. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.
3. Dopuszczalne jest rejestrowane wizerunku małoletnich uczniów przez wyznaczonego przez Dyrektora ZSS w Jedwabnem nauczyciela z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa.

§ 26.

Nasze wartości

1. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków uczniów.
2. **Rejestracji wizerunku małoletnich uczniów może dokonywać tylko wyznaczony przez Dyrektora ZSS w Jedwabnem nauczyciel z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa.**
3. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów uczniów, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo uczniów. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój uczniów – chłopców i dziewczęta, w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
4. Uczniowie mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.
5. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli uczniowie i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.

§ 27.

Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków uczniów poprzez:

1. Pozyskanie pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych oraz zgody uczniów po ukończeniu 16 roku życia przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
2. Udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/ nagrań online.
3. Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi ucznia z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie ucznia używamy tylko imienia.
4. Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o uczniu dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem ucznia.
5. Zmniejszenie ryzyka kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań uczniów poprzez przyjęcie zasad:
 - a) wszyscy uczniowie znajdujący się na zdjęciu/nagraniach muszą być ubrani, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla ucznia poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
 - b) zdjęcia/nagrania uczniów powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez uczniów i w miarę możliwości przedstawiać uczniów w grupie, a nie pojedyncze osoby.
6. Rezygnację z publikacji zdjęć uczniów, którzy nie wyrazili zgody, lub ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć.
7. Przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków uczniów należy rejestrować i zgłaszać dyrekcji, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa uczniów.

§ 28.

Rejestrowanie wizerunku uczniów do użytku w ZSS w Jedwabnem

W sytuacjach, w których nasza szkoła rejestruje wizerunki uczniów do własnego użytku, deklarujemy, że:

1. Uczniowie i rodzice/opiekunowie prawni zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane.
2. **Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na rejestrację wydarzenia zostanie przyjęta przez nas na piśmie na początku edukacji w naszej szkole** oraz uzyskamy przynajmniej ustną zgodę ucznia.
3. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) zadbamy o bezpieczeństwo uczniów poprzez:
 - a) zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
 - b) zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia,
 - c) niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z uczniami bez nadzoru pracownika szkoły,
 - d) poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz uczniów, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
4. Jeśli wizerunek ucznia stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych uczniów nie jest wymagana.

§ 29.

Rejestrowanie wizerunków uczniów do prywatnego użytku

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki uczniów do prywatnego użytku, osoba prowadząca/odpowiedzialna za wydarzenie informuje na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

1. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki uczniów i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku małoletnich uczniów – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.
2. Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki uczniów nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych uczniów wyrażą na to zgodę.
3. Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku małoletniego.

§ 30.

Rejestrowanie wizerunku małoletnich uczniów przez osoby trzecie i media

1. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę Dyrektora ZSS w Jedwabnem. W takiej sytuacji należy upewnić się,

że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci. Oczekujemy informacji o:

- a) imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,
 - b) uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,
 - c) podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
2. Personelowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku ucznia na terenie instytucji bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego ucznia oraz bez zgody Dyrektora ZSS w Jedwabnem.
 3. Personel szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z uczniami, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie ucznia lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
 4. W celu realizacji materiału medialnego Dyrektor ZSS w Jedwabnem może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń instytucji dla potrzeb nagrania. Dyrekcja podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie szkoły uczniów.

§ 31.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku ucznia

Jeśli uczniowie, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku ucznia, szkoła respektuje ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustala się z rodzicami/opiekunami prawnymi i uczniami, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować ucznia, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Przyjęte rozwiązanie nie będzie wykluczające dla ucznia, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

§ 32.

Przechowywanie zdjęć i nagrań

Materiały zawierające wizerunek uczniów przechowywane są w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla uczniów:

1. Nośniki analogowe i cyfrowe zawierające zdjęcia i nagrania zarchiwizowane są na dyskach zewnętrznych, pendrive'ach oraz innych nośnikach pamięci, a w przypadku konieczności przechowywane są na wyznaczonym przez Dyrektora szkoły komputerze w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez szkołę. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez szkołę w polityce ochrony danych osobowych.
2. Szkoła nie przechowuje materiałów elektronicznych zawierających wizerunki uczniów na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe.
3. Używanie przez pracowników szkoły osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków uczniów wymaga zgody Dyrektora szkoły, a rejestracja musi być zgodna z zasadami bezpieczeństwa.

Rozdział IX

Monitoring stosowania Polityki

§ 33.

1. Dyrektor szkoły wyznacza **Katarzynę Karolak** jako osobę odpowiedzialną za Politykę ochrony małoletnich uczniów w szkole.
2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Polityce.
3. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród pracowników szkoły, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 6. do niniejszej Polityki.
4. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki na terenie szkoły.
5. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi szkoły.
6. Dyrektor szkoły wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły, uczniom i ich opiekunom nowe brzmienie Polityki.

Rozdział X

Przepisy końcowe

§ 34.

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników lub poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej szkoły i wywieszenie w widocznym miejscu na terenie szkoły, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla uczniów.

Wicedyrektor szkoły p. Swietlana Żebrowska – koordynator d.s. wdrażania Standardów Ochrony Małoletnich w ZSS w Jedwabnem.

Zbigniew Prószyński

Dyrektor ZSS w Jedwabnem